

У НУМАРЫ:

ЗВАРОТ ДА БЕЛАРУСКАГА НАРОДУ

Заклікаем усіх грамадзян Рэспублікі Беларусь прыняць непасрэдны ўдзел у падрыхтоўцы і святкаванні 90-х угодкаў БНР.

Працяг на стар. 2

БНФ “АДРАДЖЭННЕ” АБВЯШЧАЕ КОНКУРС ПРЫСВЕЧАНЫ 90-ГОДДЗЮ БНР

Да ўдзелу запрашаюцца паэты-пачаткоўцы. Журы паэтычнага конкурсу “Заклін на Волю” прымае да разгляду вершы на тэму свабоды і незалежнасці.

Працяг на стар. 3

“БАЦЬКАЎШЧЫНА” ЎШАНОЎВАЕ ЮБІЛЕЙ МАКСІМА ГАРЭЦКАГА ВЫДАННЕМ КНІГІ

Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” мае за гонар кнігай “Браты Гарэцкія” адкрыць новую падсерыю ўсерыі “Бібліятэка Бацькаўшчыны”, прысвечаную знакамітым беларусам.

Працяг на стар. 6

“БАЦЬКАЎШЧЫНА” ВІНШУЕ З 75-ГОДДЗЕМ ВАЛЯНЦІНА ГРЫЦКЕВІЧА

30 сакавіка спаўняецца 75 год вядомаму вучонаму-гісторыку, медыку, кандыдату медыцынскіх навук, грамаскаму дзеячу Валянціну Грыцкевічу. Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” віншуе юбіляра з народзінамі.

Працяг на стар. 9

ПАЙШЛІ Ў ЛЕПШЫ СВЕТ КАСТУСЬ АКУЛА І ПРЫНА КАЗУЛІНА

Працяг на стар. 4-5

Віншуем з 90-годдзем БНР

25 сакавіка – адметная дата ў гісторыі Беларусі. У гэты дзень 1918 г. была прынятая III Устаўная грамата Беларускай Народнай Рэспублікі, якой абвешчалася незалежнасць беларускай дзяржавы ў этнаграфічных межах беларускага народу.

25 сакавіка стала святам, і як Дзень Волі адзначаецца беларусамі ва ўсім свеце. Віншуем вас, дарагія суайчыннікі, з Днём Волі і зычым трываласці і веры на шляху служэння Айчыне!

*Управа
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”*

1918-2008

ЗВАРОТ ІВОНКІ СУРВІЛЛЫ ДА СУПОЛАК БЕЛАРУСКАЙ ДЫЯСПАРЫ

Дарагія Суродзічы!

У 2008 годзе беларусы ўва ўсім свеце адзначаюць 90-ыя ўгодкі БНР.

Дзевяноста гадоў таму ў надзвычай цяжкіх умовах, наш народ знайшоў у сябе адвагу і сілу абвесціць свету, што ён таксама хоча быць гаспадаром ў сваёй хаце. Устаўныя Граматы БНР, і менавіта Акт 25-га Сакавіка ёсць найбольш каштоўнымі дакументамі ў гісторыі беларускага народу. Бязь іх Беларусаў магчыма ўжо не было б на гэтым свеце. Угодкі іх мы з удзячнасцю мусім адзначаць.

Песымісты між намі магчыма скажуць, што няма чым цешыцца, бо ж мы ўсё яшчэ не дасягнулі нашай мэты стацца вольнай эўрапейскай краінай, такой, якімі ёсць сёння нашыя заходнія суседзі.

Тых, хто так думаюць, прашу прыпомніць пра перажытае ў XX веку, пра нашу вытрываласць, пра нашу непакісную веру ў лепшую будучыню нашага народу.

Змагаліся мы на працягу 90 гадоў супраць шалёнай русыфікацыі, баранілі нашыя найбольш каштоўнасці, нашу мову і культуру, усюды, дзе маглі,

прыпаміналі свету, што Беларусь жыве і што народ беларускі мае права, так як і ўсе народы свету, на волю і незалежнасць.

Ёсць чым ганарыцца, ёсць што святкаваць.

Дарагія Суродзічы, абавязкам кожнага з нас ёсць здзейсніць гэты апошні высілак, які зробіць нас вольнымі людзьмі. У краінах свету, дзе Вы пражываеце, давядзецца да ведама Вашым уладам пра нязносна адносіны лукашэнкаўскай намэнклятуры да нашай моладзі, найлепшых дачок і сыноў Беларусі, да нашай мовы і да нашай спадчыны.

Адначасна звярніцеся да Ваших урадаў, каб давялі да ведама лукашэнкаўскаму рэжыму, што свет не будзе вечна талераваць здзеку на нашых вуліцах і праспектах над мірнымі дэманстрантамі, якія 25 Сакавіка будуць жадаць урачыста адзначыць 90-ую гадавіну БНР, наш Дзень волі і незалежнасці.

Разам мы дасягнем нашу мэта – волю і дэмакратыю для нашага народу.

Жыве Беларусь!

**Івонка Сурвілла,
Старшыня Рады БНР
20 лютага 2008 года**

ЗВАРОТ ДА БЕЛАРУСКАГА НАРОДУ

“АБ АБВЯШЧЭННІ 2008 ГОДА, ГОДА 90-ГОДДЗЯ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ, – ГОДАМ БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ”

25 сакавіка 1918 года была абвешчана незалежнасць Беларускай Народнай Рэспублікі (БНР). Тым самым пачаўся новы перыяд беларускай дзяржаўнасці. Стварэнне БНР стала лагічным завяршэннем этапу нацыянальнага адраджэння беларусаў XIX – пачатку XX стагоддзяў, працягам тысячагадовага дзяржаватворнага працэсу ў Беларусі.

На жаль, БНР праіснавала нядоўга, бо не змагла супрацьстаяць імперыялістычнай і бальшавіцкай экспансіям.

Чаму вучыць гістарычны вопыт БНР?

Па-першае. БНР – праз заснавання ёю дзяржаўныя інстытуты, атрыбуты ўлады і асобы сваіх кіраўнікоў – увабрала ў сябе гістарычны вопыт беларускай дзяржаўнасці.

Карані беларускай нацыі і дзяржавы сягаюць у VI–IX стагоддзі да першых дзяржаўных утварэнняў крывічоў, дрыгавічоў, радзімічаў і літвы. Зорнымі вышынямі айчыннай дзяржаўнасці сталіся Полацкае, Смаленскае, Тураўскае і іншыя княствы, Вялікае Княства Літоўскае, паўстанніцкія беларускія дзяржавы 1794 г., 1830–1831 гг., 1863–1864 гг., 1920 г.

Па-другое. БНР уяўляла сабой мадэль вольнай, суверэннай і дэмакратычнай рэспублікі.

Па-трэцяе. БНР цвёрда і дакладна акрэсліла для міжнароднага супольніцтва права беларусаў заняць “свой пачэсны пасад між народамі” як самастойны і самадастатковы міжнародны суб’ект.

Па-чацвёртае. БНР – праз свае першыя вайсковыя фармаванні, Менскі і Гарадзенскі палкі, збройныя атрады Слуцкай брыгады ў часе Слуцкага збройнага чыну – паказала ўсяму свету, што памяркоўны беларускі народ у ліхі час здольны бараніць зямлю продкаў.

Па-пятае. Факт стварэння і жыццядзейнасці БНР аказаў настолькі моцны ўплыў на ўсю палітычную сітуацыю, што з ім вымушана была лічыцца і савецкая ўлада. Гэта знайшло сваё ўвасабленне ў стварэнні БССР, што праз сем дзесяцігоддзяў адкрыла мажлівасці для абвясчэння сучаснай незалежнай і суверэннай Рэспублікі Беларусь.

I, урэшце, ад пачатку XX стагоддзя да сённяшняга часу БНР – сімвал нястомнай барацьбы беларускага народу за свабоду і нацыянальнае адраджэнне, захаванне роднай мовы, культуры, гістарычнай сімволікі, за ўмацаванне нацыянальнай свядомасці.

Вось чаму створаны 19 ліпеня 2007 г. з ініцыятывы Міжнароднага грамадскага аб’яднання “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” Агульнанацыянальны грамадскі арганізацыйны камітэт па святкаванні 90-х угодкаў Беларускай Народнай Рэспублікі звяртаецца да беларускага грамадства, органаў улады краіны з прапановай абвясціць 2008 год годам беларускай дзяржаўнасці, а 25 сакавіка – дзяржаўным святам.

Падрыхтоўка да юбілею і яго святкаванне павінны стаць падмуркам яднання розных рухаў, партый, згуртаванняў, арганізацый, усіх грамадзян незалежна ад палітычнай арыентацыі на грунце прызнання

прыярытэтамі дзяржаўнага будаўніцтва нацыятворных пытанняў мовы, гістарычна сцверджанай сімволікі, свабоды і дэмакратыі.

У склад Аргкамітэта ўвайшлі вядомыя грамадскія дзеячы з Беларусі і замежжа, прадстаўнікі беларускай інтэлігенцыі, рухаў, партый і арганізацый, беларускіх суполак з розных краін свету. Ганаровая старшыня Аргкамітэта – Старшыня Рады БНР Івонка Сурвілла, сустаршыні – Генадзь Бураўкін, Радзім Гарэцкі, Аляксей Марачкін. Рабочай групай Аргкамітэта распрацаваны каляндарны План-графік юбілейных мерапрыемстваў.

Мы заклікаем усіх грамадзян Рэспублікі Беларусь прыняць непасрэдны ўдзел у падрыхтоўцы і святкаванні 90-х угодкаў БНР. Кожная беларуская сям’я – гэта цаглінка ў гмах беларускай дзяржаўнасці, гэта паўнапраўны чынік і творца яе сучаснай гісторыі.

Письменнік і настаўнік, рабочы і селянін, дзяржаўны службовец і бібліятэкар, праграміст і фермер, сябра партыі і грамадскі актывіст, вернік і атэіст – усе, хто ўсведамляе сябе беларусам і грамадзянінам Рэспублікі Беларусь, мусім стаць поруч. Ад нас, ад нашай пазіцыі залежыць наша з вамі будучыня, будучыня нашых дзяцей і ўнукаў – нашчадкаў Беларускай Народнай Рэспублікі.

9 студзеня 2008 г.

*Агульнанацыянальны
аргкамітэт па святкаванні 90-х
угодкаў БНР*

АРГКАМІТЭТ ПА СВЯТКАВАННІ 90-Х УГОДКАЎ БНР ПЕРАДАЎ ЗАЯВУ МЭРУ МІНСКА

25 лютага сустаршыні Агульнанацыянальнага аргкамітэта па святкаванні 90-х угодкаў БНР Генадзь Бураўкін, Радзім Гарэцкі, Аляксей Марачкін падалі заяву мэру горада Мінска М.Я. Паўлаву. Заява прывешчана мемарыялізацыі мясцін, звязаных з утварэннем Беларускай Народнай Рэспублікі. “25 сакавіка 1918 года Рада БНР III-й Устаўной граматай абвясціла Беларусь вольнай і незалежнай дзяржавай. Стварэнне Беларускай Народнай Рэспублікі было заканамерным этапам у развіцці нацыянальна-вызвольнага

руху ў Беларусі напачатку XX стагоддзя. БНР прызналі Украіна, Турцыя, Фінляндыя, Аўстрыя, Чэхія, Славакія, Літва, Эстонія, Латвія, Польшча, Арменія, Грузія. У гістарычным кантэксце ўтварэнне БССР ёсць вынік змагання Ураду БНР за незалежнасць”, – кажуць дзеячы ў заяве. Да мясцінаў, звязаных з абвясчэннем БНР, адносяцца:

I. Тэатр імя Янкі Купалы, у зале якога ў снежні 1917 г. праходзіў Усебеларускі Кангрэс (з’езд) палітычных сілаў.

II. Музычны ліцэй (пл. Свабоды, 7), дзе ў 1918 г. у былой рэзідэнцыі расійскіх губернатараў была прынятая Першая Устаўная грамата БНР.

III. Будынак № 9 па вул. Валадарскага, што на рагу з праспектам Незалежнасці, дзе 25 сакавіка 1918 г. Радай БНР была прынятая Трэцяя Устаўная грамата.

IV. Рэспубліканскі дом працаўнікоў мастацтва на пр. Незалежнасці, 26 (былая вул. Захар’еўская – Юбілейны дом), дзе з 17 жніўня 1918 г. працавала Рада БНР.

БАРДАЎСКІ КАНЦЭРТ ЗМІЦЕРА БАРОТОСІКА Ў ПОЛАЦКУ

У межах святкавання Года беларускай дзяржаўнасці МГА “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” выступіла суарганізатарам серыі бардаўскіх вечарын. 19 лютага ў Полацку адбылася чарговая вечарына. І хаця канцэрт не меў шырокай рэкламы, зала была поўная, асноўную частку слухачоў складала моладзь. Варта адзначыць, што, як і іншыя барды, Зміцер Бартосік далучаецца да святкавання Года беларускай дзяржаўнасці і пры падтрымцы МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” плануе правесці серыю бардаўскіх вечарын.

КАНЦЭРТ ГУРТА “РЭХА” І БАРДА ВІКТАРА ШАЛКЕВІЧА

2 лютага прайшоў канцэрт гурта

“Рэха” і гарадзенскага барда Віктара Шалкевіча, які распачаў кампанію “Год беларускай дзяржаўнасці – 2008”. Больш за 200 чалавек сталі гледачамі канцэрта, зарганізаванага гарадзенскім Маладым Фронтам, рухам “За свабоду”, БНФ пры падтрымцы МГА “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына”.

“ГОД БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ – 2008” – АДКРЫТТЯ ЛЕКЦЫІ Ў ГРОДНА

Гарадзенскі Рух “За Свабоду” 20 лютага распачаў публічныя лекцыі, прысвечаныя падзеям гістарычнага шляху беларусаў да незалежнасці. Цыкл лекцый – гэта частка кампаніі “Год Беларускай дзяржаўнасці – 2008”. Кожны другі тыдзень цягам трох месяцаў жыхарам Гродна будуць прапанаваныя новыя лекцыі, чытаць якія будуць вядомыя ў горадзе і Беларусі гісторыкі, публіцысты, філосафы, пісьменнікі, журналісты.

*Паводле інфармацыі
прэс-службы Гарадзенскага
Руху “За Свабоду”*

ВЫСТАВА АЛЕСЯ ЦЫРКУНОВА ДА 90-ГОДДЗЯ БНР

20 лютага ў Палацы мастацтваў у Мінску адбылося адкрыццё выставы Алеся Цыркунова “Край абуджаны Гейналам”, якая прысвечана 170-й

гадавіне з дня нараджэння Кастуся Каліноўскага і 90-годдзю БНР. Арганізатарамі выставы з’яўляюцца Беларускае саюз мастакоў і творчая суполка “Пагоня”.

БНФ “АДРАДЖЭННЕ” АБВЯШЧАЕ КОНКУРС НА ЛЕПШЫ ПАЗЫЧНЫ ТВОР, ПРЫСВЕЧАНЫ 90-ГОДДЗЮ БНР

Грамадскае аб’яднанне “БНФ “Адраджэнне” абвясціла конкурс на лепшы пазычны твор, прысвечаны 90-годдзю Беларускай Народнай Рэспублікі. Да ўдзелу запрашаюцца паэты-пачаткоўцы. Жюры пазычнага конкурсу “Заклін на Волю” прымае да разгляду вершы на тэму свабоды і незалежнасці. Магчымыя тэмы твораў: свабода і яе сімвалы, шляхі здабыцця, незалежнасць Беларусі, барацьба за незалежнасць у мінулым стагоддзі і цяпер, БНР і яе вядомыя грамадзяне, ідэі БНР. Ад кожнага ўдзельніка прымаецца не больш за 5 вершаў, якія раней не друкаваліся і не агучваліся ў медыя. Тры пераможцы конкурсу атрымаюць каштоўныя прызы. Арганізатары паспрыяюць размяшчэнню вершаў на сайце ды ў СМІ. Творы прымаюцца да пачатку сакавіка на электронны адрас: bnr90viersy@gmail.com

Паводле інфармацыі БНФ

ПАЛАТА ПРАДСТАЎНІКОЎ АДМОВІЛАСЯ АБВЯСЦІЦЬ 2008 ГОД ГОДАМ БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ

29 студзеня Аргкамітэт па святкаванні 90-х угодкаў БНР атрымаў адмову ад Камісіі па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічнаму прагрэсу Палаты прадстаўнікоў НС Рэспублікі Беларусь у абвясчэнні 2008 года Годам беларускай дзяржаўнасці. У якасці аргументаў былі прыведзены наступныя:

“Паведамляем вам, што ў Рэспубліцы Беларусь пералік дзяржаўных святаў і памятных дат вызначаны Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 26 сакавіка 1998 года. 25 сакавіка – дзень прыняцця 3-й Устаўной граматы БНР – у гэты пералік не ўваходзіць і, на нашу думку, не можа быць у яго ўключаны”.

“Абвясчэнне БНР адбылося ў вельмі складаных і супярэчных умовах. [...] Былі створаны пэўныя палітычныя структуры, якія выдавалі сябе за ўладныя органы, але,

тым не менш, БНР не атрымала прызнання з боку ўладаў вядучых краін свету. Акрамя таго, большая частка тэрыторыі Беларусі была ў той час акупавана нямецкімі войскамі, таму гаварыць аб незалежнасці абвешчанай 25 сакавіка 1918 года дзяржавы не даводзіцца”.

“Улічваючы вышэйзгаданае, мы не знаходзім дастатковых падстаў для прыняцця захадаў для абвясчэння 2008 года Годам беларускай дзяржаўнасці, а таксама для правядзення на дзяржаўным узроўні іншых мерапрыемстваў, звязаных з 90-годдзем з дня абвясчэння БНР”.

Нагадваем, што 8 студзеня адбылося пашыранае пасяджэнне сустаршыняў Агульнанацыянальнага аргкамітэта па святкаванні 90-х угодкаў БНР. Былі прынятыя звароты да беларускага народу і органаў улады Рэспублікі Беларусь “Аб абвясчэнні 2008 года, года 90-годдзя Беларускай

Народнай Рэспублікі, – Годам беларускай дзяржаўнасці”. Сярод прапановаў Аргкамітэта – шэраг мерапрыемстваў, накіраваных на папулярызацыю сярод насельніцтва гэтай падзеі: усталяванне памятных гістарычных шылдаў, дапамога ў выданні навукова-публіцыстычных і мастацкіх твораў, прысвечаных гісторыі БНР, правядзенне ўрачыстых сходаў і канцэртаў і інш., вяртанне ў заканадаўчае поле і легальны грамадскі ўжытак нацыянальнай гістарычнай сімволікі і атрыбутыкі БНР, абвясчэнне 25 сакавіка дзяржаўным святам.

Да моманту стварэння прэс-цэнтра Агульнанацыянальнага аргкамітэта па святкаванні 90-х угодкаў БНР з пытаннямі і прапановамі звяртайцеся: zbsb@lingvo.minsk.by, zbsb@tut.by, (029) 632-00-92 (Алена Макоўская), (029) 625-83-78 (Ніна Шыдлоўская).

Кастусь Акула

(1925-2008)

29 студзеня ў канадскім горадзе Таронта адышоў у лепшы свет Кастусь Акула, вядомы грамадскі дзеяч беларускай эміграцыі, таленавіты празаік, паэт, драматург.

Нарадзіўся ў 1925 г. у вёсцы Верацеі Вілейскага павета (цяпер Докшыцкі-р-н Віцебскай вобл.). У 1943 г. паступіў у Віленскую беларускую гімназію, а ў 1944 – у афіцэрскую школу Беларускай краёвай абароны (БКА). Ваяваў у Другім польскім корпусе генерала Андэрсана 8-й Брытанскай арміі, якая знаходзілася

ў Італіі, быў узнагароджаны медалём “За вайну”, “Залатой Зоркай Італіі”. Скончыў Брытанскую афіцэрскую школу (1946) і ў чыне капрала зноў вярнуўся ў Італію. Пасля вайскавай службы прыехаў у Англію, а ў чэрвені 1947 г. іміграваў у Канаду.

К. Акула з’яўляўся адным з самых актыўных дзеячаў беларускай дыяспары. Пісаў і друкаваўся ў розных беларускіх эмігранцкіх выданнях. У Канадзе шмат часу аддаваў арганізацыі беларускіх суполак, заснаванню царквы ў Таронта, працы ў нядзельных школах, рэдагаванню часопіса “Зважай”, супрацоўніцтву з беларусамі ЗША. К. Акула быў адным з арганізатараў Згуртавання беларусаў Канады і яго першым старшынёй. Наладжваў выпуск штотымясячнай газеты “Беларускі эмігрант”. У Беларусі і на эміграцыі К. Акула вядомы сваімі празаічнымі творамі – раманамі “Змагарныя дарогі”, “За волю”, трылогіяй “Гараватка”. Ён адзіны з беларускіх пісьмнікаў замежжа напісаў раман на англійскай мове “Заўтра – гэта ўчора” (“Tomorrow is yesterday”, 1968) пра лёс беларусаў і Беларусі ваеннай і паваяеннай пары. Раман зараз рыхтуецца да выдання ў перакладзе на беларускую мову Ірыны Варабей у серыі “Бібліятэка Бацькаўшчына”. Усё жыццё К. Акулы было прасякнутае любоўю да Беларусі. Ён марыў бачыць сваю Радзіму вольнай, незалежнай краінай і шмат зрабіў для гэтага.

Пахаваны пісьменнік быў 4 лютага 2008 г. на могілках ва ўсходнім Таронта.

Уся свядомая беларуская грамадскасць смуткуе з нагоды смерці вядомага дзеяча беларускай эміграцыі, чыё ахвярнае жыццё на карысць Беларусі ёсць узорам для беларусаў у замежжы і на Радзіме.

19 лютага на сядзібе рады “Таварыства беларускай мовы” “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” зладзіла вечарыну памяці К. Акулы.

Канадскія сябры і суайчыннікі мелі магчымасць развітацца і сказаць апошнія словы падзякі пісьменніку 4 лютага падчас адпявання і пахавання. Беларускія калегі і сябры К. Акулы супольна ўшанавалі светлую памяць пісьменніка ў лютаўскі аўторак; на вечарыну прыйшлі беларускія пісьменнікі, гісторыкі, літаратары, мастакі, студэнты і проста чытачы.

Старшыня “ЗБС “Бацькаўшчына” Алена Макоўская заўважыла: “Заўсёды захапляешся нязломнымі людзьмі, якія праходзяць выпрабаванні вайной, эміграцыяй. Але яны пранеслі ў сабе любоў да Беларусі, засталіся вернымі ёй. Гэта дзякуючы ім мы сёння маем беларускія культурныя цэнтры, царквы ды бібліятэкі ў замежжы. Мы лічым вялікім даверам з боку спадара Акулы выданне ў серыі “Бібліятэка Бацькаўшчыны” ўпершыню на беларускай мове яго адзінага англамоўнага твору”.

Выступалі ў гэты вечар і Уладзімір Арлоў, і Валянціна Трыгубовіч, якая апекавалася прыездам К. Акулы ў Беларусь у 1992 г., і навуковец Лідзія Савік, і студэнт Сяргук Макарэвіч, які даследуе літаратурную спадчыну Кастуса Акулы.

“Для мяне Кастусь Акула – першы масток паміж беларускай літаратурай метраполіі і эміграцыі. Ён – сімвал змагарнай эпохі, тых людзей, якія вучылі і вучаць беларусаў не толькі берагчы сваё, але і ганарыцца сваім”. Пад словамі пісьменніка Алеся Пашкевіча падпішучца многія і маладыя, і сталыя чытачы раманаў К. Акулы.

ВЕРШ ПАМЯЦІ

Зыходзіць гвардыя змагарная
Па аднаму у лепшы сьвет.
Былі учора – легендарныя,
А заўтра станеце – навек.
Паўсталі ваюрамі вечнымі
За вольны і свабодны край.
Зрабілі столькі чалавечнага –
Нябесны вам за гэта рай.
Пакуты вынеслі бязмерныя,
Але куды ні неслі хвалі:
У турмы, у краі замежныя –
Вачэй ніколі не хавалі.
І твары ясныя, адкрытыя,
Упэўненасць у кожным кроку:
“Гэй, беларусы, бярыце прыклад!
Бліжэй да нас, не стойце збоку!”
Вы доўга йшлі змагарнымі
шляхамі,
Вы верылі, што прыйдзе час,
І бел-чырвона-белымі сцягамі
Радзіма прывітае вас.

*Пётр Мурэнак, доктар,
паэт, старшыня Атаўскага
аддзелу Згуртавання беларусаў
Канады*

Ірына Казуліна

(1959–2008)

Увечары 23 лютага ў 19.40 па мінскім часе на 49-м годзе адышла ў лепшы свет жонка беларускага палітзняволенага, экс-кандыдата ў прэзідэнты Аляксандра Казуліна.

Ірына Казуліна хварэла на рак. Апошнім часам яна страціла голас – па арганізму пайшлі метастазы. 23 лютага ўвечары ёй стала кепска, да лякарні давесці не паспелі.

Ірына Казуліна нарадзілася 19 кастрычніка 1959 года. Скончыла механічна-матэматычны факультэт БДУ, дзе і пазнаёмілася з сваім будучым мужам Аляксандрам Казуліным. Працавала праграмістам у НПА “Планар”, затым – у Цэнтры праблем чалавека БДУ. Пасля заканчэння Міжнароднай школы бізнесу і менеджменту тэхналогій БДУ працавала маркетологам у тым самым Цэнтры. Актыўна дапамагала хворым на рак малочнай залозы. У 2007 годзе выступіла адным з арганізатараў праведзенай у Мінску міжнароднай канферэнцыі па праблемах падтрымкі жанчын, хворых на рак малочнай залозы. З канца 1990-х гадоў Ірына Казуліна сама хварэла на рак малочнай залозы. Нягледзячы на цяжкую хворобу, Ірына Казуліна да апошніх дзён змагалася за вызваленне свайго мужа і іншых людзей, зняволеных па палітычных матывах. Апрача мужа Аляксандра, у Ірыны Казулінай засталіся дачкі Вольга і Юлія, а таксама ўнук Улад.

Аляксандру Казуліну адмовіліся паведаміць сумную навіну 23 лютага, спасылаючыся на адбой у калоніі, ён даведаўся пра смерць Ірыны толькі ў 8 раніцы 24 лютага. На працягу выходных так і не было прынята рашэнне аб прысутнасці Казуліна на пахаванні сваёй жонкі. У сувязі з гэтым, ён заявіў:

“Я абвясчаю галадоўку. У

выпадку, калі на працягу двух дзён мяне не выпусцяць, з 26 лютага я аб’яўляю сухую галадоўку, і тады праз 6-7 дзён нас з жонкай пахаваюць разам. Лукашэнка забіў маю жонку, ён забойца. Смерць маёй жонкі на яго сумленні. Я заяўляю, што пахавання маёй жонкі не будзе да тых часоў, пакуль мяне не выпусцяць. Я звяртаюся да амбасадараў Еўропы і ЗША з патрабаваннем датэрмінова абвесціць жорсткія санкцыі асабіста супраць Лукашэнка і асноўных прадпрыемстваў Беларусі”.

Аб смерці Ірыны Казулінай на працягу выходных паведамілі ўсе незалежныя беларускія Інтэрнэт-сайты, а таксама расійскія і ўкраінскія СМІ. Нічога не паведамілі толькі афіцыйныя беларускія мас-медыя.

25 лютага зранку з’явілася інфармацыя, што начальнік калоніі “Віцьба-3” Віталь Агнісцікаў, дзе знаходзіцца Аляксандр Казулін, рытуе адмову на просьбу Казуліна пра паездку на пахаванне жонкі. Прычынамі начальнік назваў чатыры спагнанні, вынесеныя Казуліну за парушэнні дысцыпліны. Рашэнне аб паездцы ў Мінск таксама прымаецца ім з улікам асобы зняволенага.

Увечары 25 лютага ў цэнтры Мінска прайшла акцыя памяці Ірыны Казулінай. На плошчу прыйшло больш за 1000 чалавек, якія ўшанавалі памяць Ірыны. Каля 40 хвілін прастаяў ланцуг-памяці са свечкамі і партрэтамі Ірыны. У цэнтры Кастрычніцкай плошчы са свечак людзі выклалі крыж і рушылі да Чырвонага касцёла. Каля касцёла ўдзельнікі акцыі ўсклалі кветкі да скульптуры Езуса і пакінулі свечкі каля партрэта Ірыны Казулінай.

А ў ноч – а першай гадзіне – у Мінск з калоніі “Віцьба-3” прывезлі Аляксандра Казуліна. Палітвязня не

вызвалілі, а толькі далі трохдзённы водпуск на час пахавання жонкі Ірыны.

26 лютага з 8 вечара сябры, знаёмыя, калегі Ірыны Казулінай маглі развітацца з ёй у Чырвоным касцёле Мінска. Бязмежная колькасць людзей, якія ўсклалі да труны кветкі і вянкы белага і чырвонага колераў, ішла ў касцёл да позняга вечара. Развітанне з Казулінай працягнулася зранку 27 лютага, а 9-й гадзіне. Ксёндз-магістр Уладзіслаў Завальнюк адслужыў памінальную імшу, якая доўжылася амаль 2 гадзіны. У 13.50 труну вынеслі з Чырвонага касцёла і пранеслі праз жывы калідор людзей ад касцёла да катафалка. За труной прайшлі Аляксандр Казулін з дачкамі Вольгай і Юліяй, маці Ірыны, родныя і блізкія, амбасадары Ізраіля і ЗША, палітычныя дзеячы. Пасля таго як труну паставілі ў катафалк, Аляксандр Казулін звярнуўся са словамі падзякі да прысутных.

Жалобная працэсія з 4 аўтобусаў і каля 50 легкавых машын паехала на старыя вясковыя могілкі ў вёску Тарасавы, што непадалёк ад Мінска, дзе цела Ірыны Казулінай знашло свой апошні дом. На саміх могілках ксёндз Уладзіслаў Завальнюк дабраславіў магілу. Эмацыяна, пранікнёна развітаўся Аляксандр Казулін з Ірынай. Людзі плакалі. Аляксандар Казулін падкрэсліў, што Ірына ахвяравала жыццём дзеля яго, заклікаў усіх да міласэрнасці, любові да блізкіх. Пад малітвы, пад спевы прысутныя развіталіся з Ірынай Казулінай. Пад словы ксяндза Уладзіслава Завальнюка “Няхай усемагутны Божа дасць табе, сястра наша Ірына, піць з крыніцаў жыцця вечнага” труну з целам Ірыны Казулінай апусцілі ў зямлю.

“ЖОДЗІНЦЫ” Ў МІНСКУ

6 лютага ў Палацы мастацтва ў Мінску адкрылася выстава “Жодзінцы”. На выставе прадстаўлены больш за 80 твораў 20 мастакоў і пісьменнікаў, сярод якіх Аляксей Марачкін, Уладзімір Сіўчыкаў, Рыгор Сітніца, Аляксандр Аркуш, Сяргей Цімохаў, Аляксандар Ксяндзоў, Валеры Славук, Мікола Андруковіч, Уладзімір Гладкевіч, Віктар Зайцаў, Мікола Крайко, Аляксандар Фралянкаў, Мікола Шышлоў і іншыя. Выстава разбурае стэрэатып пра Жодзіна як радзіму беларускіх аўтагігантаў і замацоўвае за горадам статус аднаго з культурніцкіх цэнтраў краіны.

Распавядае старшыня суполкі “Пагоня” Беларускага саюза мастакоў, старшыня МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” А. Марачкін: “Гэты праект унікальны тым, што дае магчымасць невялікім рэгіёнам яднацца. У першай выставе, якая адкрылася ў жодзінскай бібліятэцы ў кастрычніку 2007 г., было прадстаўлена значна менш твораў, але мэр горада паабяцаў, што ўвосень, калі горад будзе святкаваць сваё 360-годдзе, яны адкрыюць сваю карцінную галерэю”.

Каштоўным для мінскай выставы з’яўляецца тое, што ўпершыню ў сталіцы адбылася прэзентацыя партрэта самага знакамітага ў Еўропе Радзівіла – князя Багуслава, заснавальніка горада Жодзіна, выбітнага ваеннага і дзяржаўнага дзеяча Вялікага Княства Літоўскага (аўтар А. Марачкін).

“БАЦЬКАЎШЧЫНА” ЎЗНАГАРОДЗІЛА НАСТАЎНІКАЎ

З лютага ў Мінску былі падведзены вынікі конкурсу адукацыйных матэрыялаў “Ноўтбук для актыўнага настаўніка” і адбылася ўзнагарода пераможцаў. Распавядае арганізатар конкурсу Тамара Мацкевіч: “Гэта першая спроба правядзення такога конкурсу грамадскімі арганізацыямі; у ім прыняло ўдзел больш за 30 настаўнікаў з розных куткоў Беларусі. Пераможцы ўзнагароджаны дыскамі, кніжкам, якія былі перададзены арганізатарам конкурсу”.

МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” склала адмысловы прызавы фонд – невялічкую бібліятэку з нядаўна надрукаваных кніг, сярод якіх зборнік перакладаў п’ес замежных

драматургаў “Лялечны дом”, зборнік драматургіі беларускай эміграцыі XX стагоддзя “Урачыстасць у садзе”, кніга Вольгі Грыцук “Мы стваралі сваю Беларусь”, альбом з малюнкамі дзяцей. Інфармацыйную падтрымку конкурсу аказаў сайт

www.nastaunik.info.

Па выніках конкурсу выдадзены дыск з матэрыяламі пераможцаў.

КАНЦЭРТ “СТАРОГА ОЛЬСЫ”

14 лютага ў ДК прафсаюзаў адбыўся канцэрт гурту “Стары Ольса”. Поўная зала слухачоў па заканчэнні канцэртнай праграмы доўга не хацела адпуская музыкаў. Аснову выступаў гурту склалі кампазіцыі з “Полацкага сшытку”. Гучалі таксама вядомыя і любімыя публікай танцы і песні. У гэтым годзе “Стары Ольса” плануе выдаць альбом, прысвечаны “Полацкаму сшытку”, пры падтрымцы МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” (якое аказала дапамогу і ў арганізацыі згаданага канцэрту), а мецэнатам праекту будзе выступаць Ірэна Каляда-Смірнова (ЗША).

“БАЦЬКАЎШЧЫНА” ЎШАНОЎВАЕ ЮБІЛЕЙ МАКСІМА ГАРЭЦКАГА ВЫДАННЕМ КНІГІ

18 лютага споўнілася 115 год з дня нараджэння славутага беларускага пісьменніка, педагога, навукоўца Максіма Гарэцкага. Пражыў ён няшмат – 45 гадоў. 10 лютага 1938 г. Максіма Гарэцкага расстралялі ў Вязьме, у турме. Творчасць пісьменніка была доўгі час пад забаронай.

Ушанаваннем памяці і вяртаннем спадчыны Максіма Гарэцкага займаюцца не толькі літаратуразнаўцы, але і сваякі вядомага пісьменніка. Так, у гэты юбілейны год пабачыць свет кніга “Браты Гарэцкія”, напісаная пляменнікам Максіма – Радзімам Гарэцкім.

“Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” мае за гонар кнігай “Браты Гарэцкія” адкрыць новую падсерыю ў серыі “Бібліятэка Бацькаўшчыны”, прысвечаную знакамітым беларусам. Кніга ўяўляе сабой сапраўдную энцыклапедыю роду Гарэцкіх і будзе досыць вялікай па аб’ёме, таму мы проста не паспелі выдаць яе да дня нараджэння славутага пісьменніка, але гэта абавязкова адбудзецца цягам бліжэйшых месяцаў”, – адзначыла

Ніна Шыдлоўская, намесніца старшыні Рады Згуртавання.

“Кніга “Браты Гарэцкія” – гэта даволі арыгінальны зборнік дакументаў, прысвечаны роду Гарэцкіх. Да гэтага моманту сабраныя тут дакументы не друкаваліся. І выданне кнігі, вядома, прысвечана юбілею Максіма Гарэцкага”, – кажа Радзім Гарэцкі.

БЕЛАРУСКІ КАЛЯНДАР ПАМЯТНЫХ ДАТ НА САКАВІК 2008 Г.

1 сакавіка – 75 гадоў таму, у 1933 г. памёр у ссылцы ў расійскім горадзе Ужгур пісьменнік Уладзімір Жылка.

2 сакавіка – 400 гадоў таму, у 1608 г. годзе памёр вядомы палкаводзец, гетман войска ВКЛ Канстанцін Астрожскі.

3 сакавіка – 90 гадоў таму, у 1918 г. у Брэсце падпісана мірная дамова паміж Савецкай Расіяй і Нямеччынай, паводле якой Беларусь страціла значную частку сваёй тэрыторыі.

4 сакавіка – 505 гадоў таму, у 1503 г. падпісаны мір на 6 гадоў паміж ВКЛ і Масковіяй, паводле якога да Масквы адышло 29 гарадоў і 70 воласцяў, у тым ліку Чарнігаў, Бранск, Старадуб, Гомель.

15 сакавіка – 115 гадоў таму, у 1893 г. нарадзіўся празаік, журналіст Андрэй Мрый, аўтар сатырычнага рамана “Запіскі Самсона Самасуя”.

22 сакавіка – 65 гадоў таму, у 1943 г. спалена разам з жыхарамі вёска Хатынь.

25 сакавіка – 90 гадоў таму, у 1918 г. абвешчана Беларускае Народнае Рэспубліка.

1 красавіка – 640 гадоў таму, у 1548 г. памёр вялікі князь літоўскі Жыгімонт I Стары.

7 красавіка – 25 гадоў таму, у 1983 г. памерла Ларыса Геніюш, паэтэса, вязень ГУЛАГу.

ВІНШУЕМ

Маем гонар павіншаваць з Днём нараджэння сяброў Вялікай Рады арганізацыі, якія нарадзіліся ў сакавіку: Мікалая Люцко, Аляксея Марачкіна, Лідзію Савік, Кастуся Цвірку (Беларусь), Валянціна Грыцкевіча (Расія), Іну Снарскую (Дзідык) (Украіна). Асабліва віншваем юбіляра Юрку Станкевіча (Чэхія) з 80-годдзем.

Прыміце ад нас шчырыя пажаданні шчасця, доўгага жыцця, выдатнага здароўя, натхнёнай працы, духоўнай і творчай самарэалізацыі на карысць Бацькаўшчыны.

ТАРОНТА (КАНАДА)

Св. Валянцін і “Прымакі” Янкі Купалы

14 лютага беларусы Канады святкавалі разам Дзень Святога Валянціна ў Беларуска-амерыканскім культурным цэнтры ў Таронце. Акрамя конкурсаў, гульняў і забаваў, для моладзі ладзілася беларуская дыска-танцавак. Для ўсіх, хто вырашыў адсвяткаваць гэта свята, грамадой быў паказаны спектакль “Прымакі” паводле знакамітай п’есы Янкі Купалы ў пастаноўцы аматарскага тэатра Беларускага грамадзка-рэлігійнага цэнтру.

Паводле Згуртавання беларусаў Канады

НЬЮ-ЁРК (ЗША)

Сустрэча з Андрэем Дыньком і Аляксеем Мінчонкам

8 лютага прадстаўнікі беларускай грамады Нью-Ёрку і ваколіцаў сустрэліся ў Беларуска-амерыканскім культурным цэнтры ў Брукліне з двума прадстаўнікамі незалежных беларускіх медыяў — рэдактарам газеты “Наша Ніва” Андрэем Дыньком і журналістам “Радыё Рацыя” Аляксеем Мінчонкам. Сустрэча была арганізаваная Беларуска-амерыканскім Задзіночаннем. Гасцей прадставіў старшыня Нью-Ёрскага аддзела БАЗА Віталь Зайка.

Паводле газеты “Беларусь” (лоты, 2008 г.)

Выстава Аляксандра Грыгор’ева ў Беларускамузеі ў Нью-Ёрку

10 лютага ў грамадскай зале Сабора св. Кірылы Тураўскага Беларускамузеі ў Нью-Ёрку адчыніў персанальную выставу беларускага мастака Аляксандра Грыгор’ева. У ЗША мастак выстаўляецца ўпершыню. На выставу здолеў прывезці толькі частку сваіх твораў. Два з іх ён ахвяраваў музею.

Перад наведвальнікамі выставы выступіў лідэр Беларускага Народнага Фронту Зянон Пазняк. Для творчасці А. Грыгор’ева характэрна алегарычнае мысленне — самабытная мастацкая мова. Мастак таксама працуе ў галіне графікі і сцэнаграфіі.

Паводле Беларускага музея

Дэманстрацыя ў абарону маладых актывістаў Беларусі

10 лютага Беларускамузеі Маладзёвы Рух Амерыкі правёў вялікую дэманстрацыю ў абарону маладых актывістаў Беларусі, якія рэпрэсаваны сучасным таталітарным рэжымам. Акцыя адбылася ля будынка ААН у Нью-Ёрку. Моладзь патрабавала ад

афіцыйных уладаў Беларусі спыніць крымінальны пераслед актывістаў Маладога Фронту: Андрэя Цянюты, Кірыла Атаманчыка, Арсеня Ягорчанкі, Кацярыны Салаўёвай, а таксама выказаць падтрымку ўсім, хто змагаецца за дэмакратыю ў Беларусі. Падчас пікету са зваротам да моладзі выступіў Зянон Пазняк.

Паводле www.belmov.org

ВАШЫНГТОН (ЗША)

Кветкі для Касцюшкі

4 лютага, у дзень нараджэння Тадэвуша Касцюшкі, прадстаўнікі беларускай дыяспары ўсклалі кветкі да яго помніка ў цэнтры Вашынгтона. Касцюшка ў Еўропе вядомы як арганізатар паўстання за аднаўленне незалежнасці Рэчы Паспалітай. У Амерыцы ён болей вядомы як герой вайны за незалежнасць ЗША.

Паводле “Нашай Нівы”

ВАРШАВА (ПОЛЬША)

Успамін генерала Булак-Балаховіча

10 лютага варшаўская грамада “Беларуская Нацыянальная Памяць” ушанавала памяць Станіслава Булак-Балаховіча. Святкаванне 125-й гадавіны з дня нараджэння генерала прайшло каля мемарыяльнай шыльды, усталяванай недалёка ад месца яго смерці на Саскай Кэнпе. Перад прысутнымі выступіў унук Булак-Балаховіча Мацей.

Паводле інфармацыі “БНП”

Знойдзены апошні прыстанак каханай Каліноўскага

“Беларуская Нацыянальная Памяць” даўно мела жаданне адшукаць магільны таямнічы Марыскі, сяброўкі кіраўніка нацыянальна-вызвольнага паўстання 1863 г. Кастуся Каліноўскага. І вось 6 лютага месца пахавання Марыі Ямант было знойдзена на Паванскоўскіх могілках у Варшаве. Нявеста Каліноўскага нарадзілася ў 1842 годзе (раней лічылася, што год яе нараджэння — 1843-ці). Прымала ўдзел у паўстанні разам са сваім братам, які быў блізкім сябрам Каліноўскага і за ўдзел у паўстанні быў закатаваны. Да сярэдзіны 1870-х яна была разам з сям’ёй у ссылцы ў Сібіры. У 1874 г. Марыя Ямант вярнулася з высылкі і доўгі час заставалася самотнай, захоўваючы вернасць свайму нарачонаму. Ужо ў сталых гадах яна выйшла замуж за былога паўстанца Войцеха Дмахоўскага. Памерла ў Варшаве 3 верасня 1908 г. ва ўзросце 66 гадоў. Дагэтуль дата смерці была невядомая беларускім гісторыкам.

Паводле інфармацыі “БНП”

ВІЛЬНЯ (ЛІТВА)

170-годдзе з дня нараджэння Кастуся Каліноўскага

2 лютага на Замкавай гары ў Вільні сабралася некалькі дзясяткаў чалавек, каб адзначыць гадавіну народзінаў Каліноўскага. Імпрэза была арганізаваная гістарычным гуртком ЕГУ, да акцыі далучыліся некаторыя грамадзянскія арганізацыі Літвы ды простыя віленчукі. Аб’яднанне студэнтаў Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта распачала грамадзянскую кампанію пад назвай “Вечная памяць Каліноўскаму”. Кампанія будзе працягвацца з 29 студзеня да 22 сакавіка 2008 г.

Свята ў беларускай школе ў Вільні

Віленская школа імя Ф. Скарыны з беларускай мовай навучання мінулымі выходнымі адзначыла сваё 14-годдзе і гадавіну ўтварэння Віленскай беларускай гімназіі, наступнікам якой школа сябе лічыць. У Вільні 89 гадоў таму адкрылася беларуская гімназія, якая праіснавала 25 гадоў, да 1944-га. Гэтая навучальная ўстанова дала свету нямала яскравых постацяў. Многія вядомыя беларусы — пісьменнікі, навукоўцы, медыкі — былі выпускнікамі гімназіі. Выкладалі ў ёй Максім Танк, Барыс Кіт. Праз шмат гадоў пасля закрыцця гімназіі ў Вільні адкрылася беларуская школа, якая працягвае трыдцці даваеннай навучальнай установы. На мерапрыемстве прысутнічалі надзвычайны і паўнамоцны пасол Беларусі ў Літве Уладзімір Дражын, генеральны дырэктар дэпартаменту нацыянальных меншасцяў і эміграцыі пры ўрадзе Літвы Антанас Пятраўскас, прадстаўнікі беларускай абшчыны. У свяце таксама бралі ўдзел вучні і выкладчыкі з трох віленскіх школ. Прыехалі былыя выпускнікі з Літвы і Беларусі.

Паводле БЕЛТА

ІЗЯСЛАЎ (УКРАЇНА)

Стэнд-выстава “Мы — беларусы!”

Да 90-годдзя БНР з ініцыятывы Петруся Капчыка гарадская бібліятэка Ізяслава падрыхтавала стэнд-выставу “Мы — беларусы!”. На ім змешчаныя выявы лепшых сыноў беларускага народу, матэрыялы звязаныя з абвяшчэннем БНР у 1918 г., а таксама кнігі, падручнікі, нумары газет. Усе выданні і матэрыялы прадастаўлены для стэнда сп. Капчыкам.

Паводле газеты “Беларусь” (лоты, 2008 г.)

ВІЛЬНЯ (ЛІТВА)

Беларуска – літоўска – польскі альманах

21 лютага ў Вільні ў зале Саюза пісьменнікаў Літвы адбылася прэзентацыя альманаха, выдадзенага па выніках літаратурна-мастацкага пленэру, які мінулым летам адбыўся на ўзбярэжжы Балтыйскага мора. У ім бралі ўдзел па пяць мастакоў і паэтаў з Беларусі, Літвы і Польшчы. У альманах увайшлі напісаныя падчас пленэру вершы ў арыгінале і ў перакладах. Паэзію Беларусі ў ім прадстаўляюць Тацяна Сапач, Алег Аблажэй, Уладзімір Някляеў, Алесь Пашкевіч і Барыс Пятровіч.

Паводле “Радые Свабода”

ДАЎГАЎПІЛС (ЛАТВІЯ)

XVIII навуковыя чытання

24–25 студзеня 2008 г. у Даўгаўпілскім універсітэце прайшлі XVIII навуковыя чытання. Сёлета ў Даўгаўпілс прыехалі 200 чалавек з 7 краін свету: Латвіі, Літвы, Беларусі, Расіі, Эстоніі, Польшчы і Вялікабрытаніі. 18 гадоў таму колькасць удзельнікаў складала 20 чалавек. У гэтым годзе навукоўцы працавалі ў 9 секцыях – лінгвістыка, літаратура, гісторыя і інш. Упершыню слухаліся даклады, прысвечаныя не толькі гістарычным постацям, але і літаратурным. Са шматлікімі ўніверсітэтамі заключаны дамовы аб ўзаемным супрацоўніцтве, але найбольш шчыльна праца вядзецца з Вільнюскім, Шаўляйскім і Каўнаскім універсітэтамі. У секцыі “Мова, гісторыя і культура Беларусі” прадстаўлялі свае працы навукоўцы з Мінска – Марына Гутоўская (“Народная лінгвістыка пра паходжанне маўлення”), Сяргей Кунец (“Асаблівасці мовы ў сацыяпалітычных тэкстах на матэрыяле беларускіх газет”) і Алег Копач (“Семантычныя асаблівасці славянскай тапаніміі”).

Сустрэча этнічных таварыстваў

У студзені 2008 г. адбылася сустрэча прадстаўнікоў 15 этнічных таварыстваў Даўгаўпілса. Гучалі латышскія, латгальскія, беларускія, польскія, украінскія, літоўскія, яўрэйскія песні. Ганаровую граматы ад Даўгаўпілскага аддзялення Упраўлення натуралізацыі атрымалі рускае і беларускае таварыствы. На сустрэчы прысутнічалі міністр пра асобых даручэннях па справах грамадскай інтэграцыі Оскар Кастэнс, міністр грамадзянскай інтэграцыі Грузіі Зінаіда Бястаева,

дэпутаты Сейма Сармітэ Кікустэ і Анатоль Міцкевіч, генеральныя консулы Расіі і Беларусі Мікалай Віхляеў і Генадзь Ахрамовіч.

Супрацоўніцтва Віцебск–Даўгаўпілс

Напрыканцы 2007 г. прадстаўнічая дэлегацыя з Віцебска падвела вынікі свайго супрацоўніцтва з горадам-пабрацімам Даўгаўпілсам. Кіраўнік гарадскога аддзела адукацыі горада Віцебска В.Кібісаў завітаў у сярэднюю школу № 6 імя Райніса на круглы стол з кіраўніцтвам, настаўнікамі і дзецьмі, якія знаёмяцца з беларускай мовай на факультатыве “Адукацыя па інтарэсах”. У выніку была падпісана дамова аб супрацоўніцтве даўгаўпілскай сярэдняй школы з адной з віцебскіх школ.

Тацяна Бучэль

ЛЬВОВ (УКРАЇНА)

Беларускія святы ў Львове

Праваслаўныя беларусы парафіі св. Кірылы Тураўскага ў Львове да свята Боскага Нараджэння і Вадохрышча надрукавалі беларускамоўныя службы, і парафіяне здолелі падрыхтавацца да служэння.

БЕЛЬСК-ПАДЛЯШСКИ (ПОЛЬШЧА)

Фестываль беларускай песні

9 лютага распачаўся XV фестываль беларускай песні ў Бельску-Падляшскім. Каля 20 выканаўцаў ўдзельнічалі ў фестывалі, які праходзіў у мясцовым доме культуры. 9 лютага павятовы адбор абыўся ў Беластоку, 10 лютага – у Гайнаўцы. Ва ўсіх павятовых адборах удзельнічала каля 70 чалавек, галоўным чынам з ваяводства Падляшкага.

Паводле інфармацыі “Ведамасцей”

МАСКВА (РАСІЯ)

Першы канцэрт “Старога Ольсы” ў Маскве

31 студзеня ў цэнтры Масквы ў клубе “Plan B” адбыўся канцэрт гурта “Стары Ольса” пад назвай “Фолк-Безумие”. Для гурту гэты першы выступ у расійскай сталіцы на прафесійнай пляцоўцы быў адзначаны аншлагам. Сярод прысутных было шмат прадстаўнікоў беларускай дыяспары. Запрашэннем мясцовых беларусаў на канцэрт займалася МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” з дапамогай беларускіх ініцыятываў Масквы. Распавядае Зміцер Сасноўскі: “І хача мы выступаем першы раз у Маскве, з-за таго, як прыняла нас

публіка, як прасілі выканаць столькі нашых песняў, было адчуванне, што мы не ў Маскве даем канцэрт, а ў Мінску. На канцэрте ў зале луналі бел-чырвона-белыя сцягі”. Вядомыя песні гурту падхопліваліся і спяваліся залай.

Беларусы Масквы ўшанавалі памяць Машэрава

15 лютага ў Маскоўскім ДOME Нацыянальнасцяў адбылася вечарына, прысвечаная 90-годдзю з дня нараджэння першага сакратара ЦК Кампартыі БССР Пятра Машэрава. У зале сабраліся прадстаўнікі беларускай грамадскасці, тая, хто ведаў Машэрава і працаваў з ім. З успамінамі выступілі знакамітыя беларусы: былы міністр гандлю СССР К. Церах; Герой Сацыялістычнай працы, былы міністр сельскай гаспадаркі СССР Ф. Сянько; Герой Савецкага Саюза Н. Траян. Быў паказаны кінафільм “Пётр Машэраў – старонкі жыцця”. Са сваёй праграмай выступілі ансамбль беларускай народнай песні “Журавінкі”, дзіцячы ансамбль з горада Галіцына і заслужаны дзеяч культуры Расіі з Оршы Сяргей Костачка. Арганізатар сустрэчы – Федэральная нацыянальна-культурная аўтаномія “Беларусы Масквы”.

Аляксандр Глод

Дыспут, прысвечаны 145-годдзю паўстання Кастуся Каліноўскага

2 лютага ў Бібліятэцы ўкраінскай літаратуры ў Маскве прайшоў дыспут, прысвечанае 145-годдзю паўстання, якое падняў Кастусь Каліноўскі на тэрыторыі Беларусі, Літвы і Польшчы. Галоўнай тэмай сустрэчы стала паўстанне 1863 года, феномен беларускай лацінкі і сама постаць Каліноўскага.

Паводле <http://maskva.net>

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ (РАСІЯ)

Аўтарскі вечар кампазітара Ігара Мацыеўскага

12 лютага 2008 г. у Малой зале імя Міхаіла Глінкі Санкт-Пецярбургскай акадэмічнай філармоніі адбыўся аўтарскі вечар Ігара Мацыеўскага, сузаснавальніка першай пасля вайны беларускай арганізацыі ў Пецярбургу. Мацыеўскі не толькі кампазітар, але і вучоны-музыказнаўца – доктар мастацтвазнаўства, прафесар, заслужаны дзеяч мастацтва Украіны і заслужаны дзеяч мастацтва Польшчы. Некалькі гадоў таму ў пецярбургскім выдавецтве “Вольная Беларусь” выйшаў зборнік музычных твораў І. Мацыеўскага на словы беларускіх паэтаў.

Мікола Нікалаеў

“БАЦКАЎШЧЫНА” ВІНШУЕ 3 75-ГОДДЗЕМ ВАЛЯНЦІНА ГРЫЦКЕВІЧА

30 сакавіка спаўняецца 75 год вядомаму вучонаму-гісторыку, медыку, кандыдату медыцынскіх навук, грамадскаму дзеячу Валянціну Грыцкевічу. Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” віншуе юбіляра з народзінамі, зычыць яму надалей плённай працы ў прапагандзе беларускай культуры і навуцы ў Пецяярбурзе, а таксама выказвае падзяку за актыўную грамадскую дзейнасць.

Валянцін Грыцкевіч нарадзіўся ў сям’і настаўніка і медыка. Скончыў у Мінску сярэдняю школу (1950), Інстытут замежных моваў (1955), медыцынскі інстытут (1956), гістарычны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (1957). Працаваў урачом ва Узлянах Рудзенскага р-на Мінскай вобл. (1956–1957), у Мінску (1957–1969), Ленінградзе (1969–1971), старшым навуковым супрацоўнікам Ваенна-медыцынскага музею (1971–1995). Адначасова выкладаў гісторыю ў Ленінградскім інстытуце культуры (з 1980), з 1988 г. — дацэнт кафедры музеязнаўства гэтага ж інстытута (цяпер Пецяярбургскі ўніверсітэт культуры).

Навуковыя даследаванні В.Грыцкевіча прысвечаны гісторыі беларускай медыцыны (кандыдацкая дысертацыя была абароненая ў 1963г.) — кнігі “З факелам Гіпакрата”, “Адысея наваградскай лекаркі: Саламея Русецкая”, а таксама біяграфістыцы, у першую чаргу бе-

ларускай інтэлігенцыі ў замежжы — “Падарожжы нашых землякоў”, “Дзесяць шляхоў з Вільнюса”, “Нашы славуць землякі”, “Ад Нёмана да берагоў Ціхага акіяна”, “Эдуард Пякарскі”, у тым ліку біяграфістыцы медыкаў — “Успаміны і дзённікі ў фондах музея: Анатаваны каталог”, “Ваенныя медыкі — кавалеры ордэна Славы трох ступеняў”; апісаннем падарожжаў як гістарычнай крыніцы — “Шляхі вялі праз Беларусь” і шмат іншых твораў.

В. Грыцкевіч — адзін з арганізатараў і старшыня Беларускага грамадска-культурнага таварыства ў Пецяярбургу (з 1989), сябра Саюза пісьменнікаў Беларусі, Міжнароднага ПЭН-цэнтра, ганаровы сябра Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў, сябра Рускага геаграфічнага таварыства, Пецяярбургскага таварыства гісторыкаў медыцыны, замежны сябра Беларускага таварыства гісторыкаў медыцыны, сябра Вялікай Рады Згуртавання беларусаў свету “Бацькаўшчына”.

ВЕСТКІ

ПАЛІТЫКА

15 лютага выйшаў на волю Андрэй Клімаў. Які быў асуджаны 1 жніўня 2007 г. і быў пакараны двума гадамі пазбаўлення волі за артыкул у Інтэрнэце, яго трымалі ў Мазырскай калоніі строгага рэжыму.

5 лютага выйшаў на волю Артур Фінкевіч. Суддзя І. Прошка прыняў рашэнне вызваліць хлопца з СІЗА. 20 снежня 2007 г. суд Кастрычніцкага раёна Магілёва асудзіў Фінкевіча на паўтары гады турмы.

22 лютага Калегія суддзяў Вярхоўнага Суда разгледзіла касацыйную скаргу Здзвіжкова і паставіла, што ён сапраўды вінаваты, аднак улчыла абставіны — старая маці, у якой Аляксандр адзін, стан здароўя асуджанага. Аляксандр Здзвіжкоў, быў асуджаны, на тры гады турмы за публікацыю карыкатураў на прарока Мухамеда. Тры гады турмы былі заменены трыма месяцамі арышту, якія А. Здзвіжкоў ужо адседзеў у СІЗА, пакуль ішло следства.

Вадзім Гігін змяніў на пасадзе рэдактара ідэалагічнага часопіса “Беларуская думка” Уладзіміра Вялічку. У верасні 2007 г. у інтэрв’ю газеце “Знамя юности” ён заявіў: “Можа, трохі нестандартны выбар, але мне заўсёды імпаанаваў

віленскі генерал-губернатар Міхаіл Мікалаевіч Мураўёў, які падавіў паўстанне 1863 г. Але я добра вывучыў яго біяграфію. Гэта быў надзвычайны чалавек, адміністратар, кіраўнік, які можа служыць прыкладам для любога дзяржаўнага дзеяча”.

*Паводле “Нашай Нівы”,
“Радзіё Свабода”*

ЭКАНОМІКА

“Урад плануе павялічыць прагнозна ўзровень сярэдняй заробатнай платы па краіне на канец 2010 г.”, — паведаміў прэм’ер-міністр Сяргей Сідорскі 7 лютага. Да 2011 г. плануецца дасягнуць заробак у 500 \$.

Беларускія нафтаперапрацоўчыя заводы ў студзені 2008 г. павялічылі рэнтабельнасць утвая — параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года.

У мінулым годзе Беларусь заняла 8 месца сярод краінаў былога СССР па тэмпах росту спажывецкіх коштаў. У першую пядёрку па росце коштаў увайшлі Кыргызстан (20,1%), Таджыкістан (19,8%), Казахстан (18,8%), Азербайджан (16,7%) і Украіна (16,6%).

Колькасць беспрацоўных, зарэгістраваных у дзяржаўнай службе занятасці, на 1 лютага бягучага года складала 49,6 тыс. чалавек. Гэта на

7,2% меней, чым на 1 лютага мінулага года.

Каля 800 суб’ектаў гаспадарання ўдзельнічаюць у падрыхтоўцы раённага цэнтра Орша да правядзення рэспубліканскага фестываля-ярмаркі “Дажынкi-2008”, які адбудзецца ў верасні. Агульны аб’ём запланаваных інвестыцый у рэканструкцыю і капітальнае будаўніцтва горада ацэньваецца ў 400 млрд. рублёў.

“Гомсельмаш” у студзені 2008г. павялічыў аб’ём экспарта ў 5,6 раза па параўнанні з аналагічным мінулагоднім перыядам. “Гомсельмаш” плануе ў 2008 г. павялічыць аб’ём экспарту не менш чым у 2 разы ў параўнанні з 2007 г. — да 200 млн. \$.

*Паводле БелаПАН,
“Беларускага рынку”, АФН, БЕЛТА,
<http://naviny.by>*

АФІЦЫЙНАЕ

4 лютага ў Мінск прыбыў новы старшыня офісу АБСЕ Ханс-Ёхан Шмідт.

Паміж Беларуссю і Латвіяй пачало часова прымяняцца двухбаковае пагадненне аб узаемных паездках грамадзян. Міжнародная дамова прадугледжвае больш ільготны ў параўнанні з шэнгенскім парадак

Працяг на стар. 10

“БАЦЬКАЎШЧЫНА” АБВЯШЧАЕ ЗБОР СРОДКАЎ НА КНІГУ ПРА ВАСІЛЯ БЫКАВА

МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” апякуецца выданнем і абвясчае збор сродкаў на кнігу “Васіль Быкаў. Гісторыя жыцця ў дакументах, публікацыях, успамінах, лістах” (укладальнік Сяргей Шапран).

Гэтая кніга, у якой упершыню падрабязна, з пацвярджэннем кожнага факта дакументамі распаўдаецца і пра жыццё, і пра творчасць Васіля Быкава. Яго жыццёвы шлях асвятляецца сістэмна і цалкам, уключна з грамадскай і палітычнай дзейнасцю. Не абмінуў увагай укладальнік і пахаванне В. Быкава, звязаны з ім грамадскі рэзананс, калі развітацца з народным пісьменнікам прыйшлі дзесяткі тысячы беларусаў.

Акрамя таго, у кнізе шырока прадстаўленая літаратурная крытыка на творы В. Быкава, ягоныя выступы, сцэнаграфы выступаў пісьменнікаў, партыйных дзеячаў, закрытыя выдавецкія рэцэнзіі і інш., успаміны пра В. Быкава пісьменнікаў, сяброў і родных, перапіска (большасць лістоў прадстаўлена ўпершыню).

Рукапіс ужо атрымаў шэраг станоўчых рэцэнзій. Так, народны паэт Рыгор Барадулін зазначыў: “Можна смела назваць подзвігам працу Сяргея Шапрана па зборы матэрыялаў, аналізе творчасці Васіля Быкава. Гэта кніга фактычна – энцыклапедыя творчасці Васіля Быкава. Яе трэба выдаць абавязкова. Гонар таму, хто спрычыніцца да выдання ўнікальнай кнігі, будзе высокі”.

Шаноўнае спадарства! Выдадзім гэтую ўнікальную кнігу талакой! Усіх ахвотных дапамагчы просім звяртацца па тэлефонах: +375 29 632 00 92 (Алена Макоўская) альбо +375 29 625 83 78 (Ніна Шыдлоўская).

БЕЛАРУСКАЯ ШКОЛА ПРОСІЦЬ АБ ДАПАМОЗЕ

Напрыканцы мінулага года на літоўска-беларускую мяжу быў дастаўлены новы аўтобус Мінскага аўтамабільнага завода, які віленская

беларуская школа атрымала ў падарунак ад мэры горада Мінска. У студзені 2008-га аўтобус прыгнالی на школьны двор, хоць машына і не прайшла працэдуру “размытнення”. Тым часам дырэктар школы Галіна Сівалава даведлася, што мытная пошліна складае 60 000 тысяч літаў (гэта каля 17 400 еўра). Школа такіх грошай не мае. Пакуль удалося дамовіцца, што дзеці будуць карыстацца аўтобусам у пазыку, але толькі да 17 сакавіка – гэта апошні тэрмін выплаты мытнай пошліны. Таму настаўнікі і вучні Беларускай школы імя Ф. Скарыны звяртаюцца да ўсіх грамадскіх арганізацый, дзяржаўных інстанцый і прыватных асоб з просьбай аб матэрыяльнай дапамозе.

Банкаўскія рэквізіты школы:
код школы 191722390
Vilniaus P.Skorinos vidurinė mokykla
SEB bankas Vilniaus filialas
код банка 70440
рахунак LT 54 7044 0600 0456 1133

Паводле газеты “Свабода”
(Літва)

ЗБОР СРОДКАЎ НА КНІГУ БАРАДУЛІНА

Абвешчаны збор сродкаў на выданне ў серыі “Беларускі кнігазбор” выбраных твораў народнага пісьменніка Беларусі, намінанта на Нобелеўскую прэмію Рыгора Барадуліна.

“Беларускі кнігазбор” – гэта праект, які не мае аналагаў у гісторыі нацыянальнага кнігавыдавецтва. У цудоўна складзенай і густойна аздобленай серыі ўжо выйшаў 41 том. Атрымліваецца сапраўдна бібліятэка беларускай класікі. Але, каб справа рухалася далей, выдавецтву неабходная фінансавая падтрымка. Зараз у “Кнігазборы” ўжо падрыхтаваны да друку “Выбраныя творы” Р. Барадуліна. Выданне кнігі плануецца ў красавіку–траўні 2008 г. У гэты том аб’ёмам 640 старонак увойдуць лепшыя вершы, паэмы і проза Барадуліна, а таксама зроблены ім пераклады з Уільяма Шэкспіра, Джорджа Байрана, Федэрыка Гарсія Лоркі ды іншых паэтаў.

“Выданне сур’ёзнай класічнай літаратуры ўсюды з’яўляецца страт-

ным, – кажа дырэктар “Кнігазбору” Генадзь Вінярскі. – Выпуск класікі магчымы толькі пры шырокай падтрымцы грамадскасці. Для таго, каб кнігу змаглі набыць студэнты, пенсіянеры, работнікі культуры, мы ўсялякімі сродкамі змяншаем яе сабекошт, у тым ліку з дапамогай спонсарскіх грошай”. Спонсарам “Выбраных твораў” Р. Барадуліна можа стаць не толькі буйная камерцыйная фірма, але і любы грамадзянін. Выдавецтва гарантуе мэтавае выкарыстанне грошай і фінансавую справаздачу. Па жаданні ахвярадаўцы, яго імя (ці назва арганізацыі) будуць згаданыя на старонках кнігі.

Тым, хто жадае падтрымаць гэты праект, прапануецца звяртацца ў выдавецтва “Кнігазбор” па тэлефонах: +375 17 204-86-97 (Мінск), +375 29 772-19-14 (МТС), +375 29 912-83-86 (Velcom).

Паводле “Салідарнасці”

ВЕСТКІ

Працяг. Пачатак на стар.9

атрымання візаў і ажыццяўлення паездак асобнымі катэгорыямі грамадзян Рэспублікі Беларусь.

Дэпутаты завяршаюць працу над праектам новай рэдакцыі праваў беларускай арфаграфіі і пунктуацыі. Гэты законапраект Палата прадстаўнікоў разгледзіць у другім чытанні на веснавой сесіі. Новая рэдакцыя заканадаўча замацуе ўсе змены, якія адбыліся ў мове. Распрацаваныя новаўвядзенні не носяць канцэптуальнага характару, а маюць на ўвазе толькі пэўную карэкціроўку.

Савет міністраў зацвердзіў новае Палажэнне аб парадку запрашэння ў Беларусь замежнікаў для заняткаў рэлігійнай дзейнасцю. Цяпер, каб у Беларусь прыехаў святар з-за мяжы служыць у касцёле, альбо выкладчык у духоўную навучальную ўстанову, альбо любы іншаземец для ўдзелу ў дабрачынных акцыях альбо іншых масавых мерапрыемствах рэлігійнага характару, трэба атрымаць дазвол Упаўнаважанага па справах рэлігіяў і нацыянальнасцяў.

Паводле інфармацыі газеты “Звязда”, БелаПАН, “Нашай Нівы”, “Радые Свабода”

Беларусы ў свеце
№2 (73), люты 2008

Інфармацыйны бюлетэнь
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”.
Распаўсюджваецца на правах
унутранай дакументацыі.

Меркаванні аўтараў могуць не супадаць з думкай рэдакцыі.
Апрацоўка і вёрстка – М. Азаронак
Адказныя за нумар –
А. Макоўская, Н. Шыдлоўская

Наклад 250 асобнікаў

Адрас рэдакцыі:
вул. Рэвалюцыйная, 15, г. Мінск
220030, Рэспубліка Беларусь
www.zbsb.org
zbsb@lingvo.minsk.by; zbsb@tut.by

тэл./факс (+375 17) 224-79-35